

Розділ 1

Ненавиджу Першу п'ятницю. До села стікаються натовпи: тільки цього нам і бракувало в розпал жаркого літа. Я сиджу в тіньку, де все ще не так погано, але спітнілі від ранкової праці тіла тхнуть так, що аж молоко кисне. Повітря ряхтіє від спеки й вологості, і навіть калюжі, що полишалися після вчорашньої зливи, розквітають барвистими патьоками бензину й жиру.

Базар стихає, усі закривають ятки. Торговці втрачають пильність, мені геть нескладно схопити, що хочу. Уже незабаром у мене кишені випинаються від різного мотлоху, ще й яблуко на дорогу добула. Непогано як на кілька хвилин роботи. Мене підхоплює ріка натовпу, що плине вперед. Я простягаю й відсіпаю руку: тут банкноти з кишені вийняла, там зняла браслет з руки — усякі дрібниці. Селяни надто заклопотані, щоби помітити злодюжку.

Навколо нас, метри за три над багнюкою, височать будинки на палях, на честь яких село і назвали («Палі» — ото вже хтось оригінал). Навесні береги зникають під водою, проте зараз, у серпні, стоїть посуха й сонячна недуга. Більшість із нетерпінням чекає на Першу п'ятницю, коли раніше відпускають з роботи і школи. Але я не така. Я краще сиділа б у школі, біла байдики в переповненому класі.

У школі мені, втім, уже недовго тягнути. Надходить мій вісімнадцятий день народження, а з ним призов. Я не підмайстер, роботи в мене теж нема, тож мене пошлють на війну, як усіх дармоїдів. Воно й не дивно, що тут роботи не знайти — усі чоловіки, жінки й діти намагаються відкосити від армії.

Усіх трьох моїх братів послали на війну з озерами, щойно їм виповнилося вісімнадцять. Писати вивчився тільки Шейд, то він мені шле листи, коли випадає така нагода. Від Брі і Тремі

вже понад рік не було звістки, але, як то кажуть, коли новин нема, — це вже добрі новини. Буває так: родина багато років не знає, що із синами чи доньками, аж раптом ті стукають у двері — хто у відпустку вернувся, а кому пощастило дотягти до кінця строку. Але частіше родина отримує листа на цупкому папері з королівською гербовою печаттю: країна формально дякує за життя дитини. Комусь навіть доставляють гудзики з подертої, понищеної форми.

Коли забрали Брі, мені було тринадцять. Він поцілував мене в щоку і вручив нам із меншенькою, Гісою, пару сережок. Із сережок звисали скляні намистинки тьмавого рожевого кольору призахідного неба. Того вечора ми прокололи собі вуха. Тремі та Шейд підтримали цю традицію перед від'їздом. Тепер у мене з Гісою є по сережці з кожного із трьох наборів на згадку про братів, які десь воюють. Мені щоразу не вірилося, що їх заберуть, доки не з'являвся легіонер у лискучих латах. А цієї осені прийдуть по мене. Я вже почала відкладати — і красти — копійки, щоб купити Гісі сережки перед від'їздом.

«Ти про це не думай», — казала мама: і про військо, і про братів, і про все. Чудова порада, мам.

Далі, на розі вулиць Мілл і Марчер, натовп гусне — до нього приєднуються ще селяни. Юрмою снують дітлахи, майбутні злодюжки з меткими липкими пальцями. Вони ще надто малі й невинні, тож вартові швидко втручаються. Зазвичай дітлахи потрапили б у колодки, як не до холодної, але вартові теж хочуть подивитися на Першу п'ятницю. Заводіям перепадає на горіхи, але їх відпускають. І на тім спасибі.

Відчувши легенький доторк до талії, я інстинктивно розвертаюся, хапаю руку йолопа, який надумав мене обчистити, і стискаю що є сили, щоб малий не вирвався. Проте замість хлопчиська переді мною постає розсміяне обличчя.

Це Кілорн Воррен — учень рибалки, дитина війни і, мабуть, мій єдиний справжній друг. У дитинстві ми не раз лупцювали один одного, але зараз, коли підросли і він став сантиметрів на тридцять за мене вищий, я намагаюся уникати бійок. З нього теж, мабуть, є якась користь. Скажімо, дістає до найвищих полиць.

— А ти натренувалася, — гигоче він, струшуючи хватку.

— А може, це ти гальмуєш.

Він закочує очі і вихоплює мені з рук яблуко.

— Чекаємо на Гісу? — питає він і відкушує шмат яблука.

— Їй дали відгул, вона сьогодні на зміні.

— Тоді ходімо, не хочу все пропустити.

— Ото була б трагедія.

— Ша, ша, Мер, — він грозить мені пальцем. — Буде весело.

— Це попередження, бовдуре.

Проте Кілорн уже рушив уперед семимильними кроками, так що мушу трюхикати підтюпцем, аби не відстати. На ходу він похитується, ніби йому тяжко тримати рівновагу. Кілорн каже, що це хода моряка, хоча він ніколи не бував у далекому морі. Мабуть, якщо годинами стирчати на рибальському човні, навіть на річці, то ефект буде такий самий.

Кілорнового батька, як і мого тата, послали на війну, тільки мій повернувся без ноги й легені, а того прислали в коробці. Після того Кілорнова мама зібрала манатки й лишила меншенького — хай, мовляв, сам розбирається. Уже від голоду помирав, а все одно задирався. Я його підгодовувала, бо не гамселити ж мені мішок із кістками — аж не минуло й десяти років, як ось ми тут. Принаймні він знайшов роботу й не побачить війни.

Ми дістаємося до підніжжя пагорба, де натовп найгустіший — штовхають і турсають звідусіль. Присутність на Першій п'ятниці обов'язкова для всіх, крім «незамінних робітників», як-от сестра. Ніби вишивати шовком — це така пильна робота.

Але так уже повелося, що срібні люблять шовк. Навіть вартових, бодай деяких, можна підкупити сестриною вишивкою. Не те, щоб я мала нагоду це перевірити.

Коли ми видираємося кам'яними сходами на вершину пагорба, навколо згущаються тіні. Кілорн перескакує по дві сходинки й майже губить мене, але потім спиняється зачекати. Він кидає мені усмішку і струшує із зелених очей вигоріле на сонці пасмо рудого волосся.

— Інколи я забуваю, що в тебе ноги — як у малої.

— Краще ноги, як у малої, ніж мізки, — огризаюся я й на ходу даю йому легенького ляпаса. Його сміх котиться за мною сходами.

— Щось ти сьогодні не в гуморі.

— Ненавиджу Першу п'ятницю.

— Розумію, — на подив серйозно бурмоче він.

А тоді ми опиняємося на арені під пекучим сонцем. Зведена десять років тому арена — найпишніша будівля у Палях. Вона, звісно, навіть не до порівняння з грандіозними аренами по містах, але я дівчина сільська. Мені перехоплює подих від колосальних сталевих арок і сотень метрів бетону.

У натовпі юрмляться вартові у чорно-срібній формі: чекають не дочекаються на початок забави. При них рушниці й пістолі, але вони зараз зайві. За традицією вартові — срібні, а срібні нашу братію, багряних, не бояться. Це всі знають. Ми їм не рівня, хоча з вигляду так і не скажеш. Зовні нас вирізняє тільки те, що срібні випросталися, а наші спини погнула тяжка праця, несповнені надії й неминучі розчарування.

Усередині арени просто неба так само жарко, як і поза нею. Уважний Кілорн відводить мене в тінь. Сидінь нам не передбачено, тільки довгі бетонні лави, натомість кільком шляхтичам зі срібних, які сюди забрели, вділили прохолодні затишні балкони. У них там наїдки, напої, лід навіть у розпалі літа, м'які сидіння, електричне освітлення й інші вигоди, про які я не можу навіть мріяти. А срібні того наче й не помічають і скаржаться на «жахливі умови». Я б їм показала жахливі умови, якби дотяглася. Нам відведено тільки тверді лави й скреготливі екрани, аж надто яскраві й гучні.

— Забиймося на денну зарплату, що сьогодні знову буде мочар, — каже Кілорн і жбурляє огризок яблука в напрямку арени.

— Я в таке не граю, — відрубую я. Багряні часто протринькують гроші на ставки в боях — сподіваються трохи підзаробити й дотягнути до наступного тижня. Але я таким не грішу, навіть із Кілорном. Легше поцупити гаманець букмекера, ніж виграти. — І ти краще грошами не розкидався б.

— Я не розкидаюся, якщо я правий. На двобої завжди є мочар.